

***Bu kitabımı, 2002 yılı Şubat ayında kaybettiğim,
bacanağım, eşsiz insan NEVZAT SALDAMLI ve O'nun adını
alan oğlum NEVZAT ALP'e ithaf ediyorum.***

ÖNSÖZ

“Borsada Analiz” adındaki kitabım 1998 yılının Aralık ayında basıldı ve bu kitaba ilişkin olarak genelde olumlu tepkiler aldım. Özellikle bir olumsuz tepki, kitabın adı ile ilgiliydi. Bir okuyucu, kitabımın adına bakınca içinde sağlam bir şirketin hissesine nasıl yatırım yapılacağını öğrettiğini düşündüğünü ve bunu bulamadığını belirtiyordu. Aslında haksız değildi. Kitabın adında “Teknik Analiz” kelimelerinin bulunması gerekiyordu. Çünkü, sayın okuyucumuzun bahsettiği konular “Temel Analiz” konularıydı ve bu konuda piyasada bir kitap yoktu. Bu yüzden bu konuda ayrı bir kitap çıkarmaya karar verdim. Sizler bu kitabı okurken “Temel Analiz” kitabını hazırlıyor olacağım.

Teknik Analiz üzerine yeni bir kitap yazmayı istiyordum fakat kendimde o gücü bulamıyordum. Çünkü kitap yazmak gerçekten çok zor, büyük uğraşı ve araştırma isteyen bir iş. Fakat bir gün e-posta kutumu açtığımda aşağıdaki postayı aldım. İşte sayın Ahmet Ataseven’in gönderdiği bu mektup, Teknik Analiz kitabımı yazmak üzere tekrar bilgisayarımın başına geçmeme neden oldu. Eğer önceki yazdığım kitap bilinçli yatırımcı olma yönünde sadece bir kişiyi dahi etkilemiş olsa bile, bu faydalı işi devam ettirmeliydim. Sayın Ataseven şöyle diyordu

“Değerli ERDİNÇ, belki yüzlerce böyle bir mesaj almış olabilirsiniz. Ancak ben de böyle bir mesajı size yollamayı üzerime düşen bir borç olarak telakki ediyorum. Kitabınızı okurken, tabii ki Londra'da yüksek lisans ve doktora eğitiminizi tamamladığınızdan dolayı ilk aklıma gelen benim de 10 yıllık Londra'daki çileli hayatım oldu ve her nedense içimden size karşı diğer teknik analizcilerden biraz daha fazla sevgi ve yakınlık duydum. Belki ben yüksek lisansımı ekonomik nedenlerden dolayı yapamadım ama burada şimdi borsa seanslarında siz değerli teknik analistlerin kitaplarını deyim yerindeyse harıl harıl okuyarak deneyimlerle birlikte yapıyorum. Böylesi daha iyi sanırım. Her neyse her şey yüce Allah'ın kismet meselesi. Kitabınız inanın ki iyi düzenlenmiş ve de bilgiyi, ortalama

eğitim seviyesine sahip kişilere aktarma ve belletme bağlamında diğerlerinden hayli ileri bir dűzeyde. Ne var ki bizim toplumumuz sizlerin de bildiği gibi az okuyan bir toplum olduğundan, gereken ve de hak eden bir ۆlçűde kitabınıza ilginin yaygınlaştığını sanmıyorum. Ama içimden "ah binlerce kere ah! keşke borsadaki kűçük yatırımcı řu emek dolu kıymetli kitapları satın alsalar da hiç olmasa strateji sahibi kişiler olarak ve de korkularını bilinçli mekanik yaklaşımlarla yenmiş olarak borsada yatırım yapsalar" diye çokça geçirmişimdir. Heyhat ki heyhat! Nerdeee! Her birisi bir profesyonel teknik analist sanki ama biraz dertlerini deşince bir de bakıyorsunuz hepsi zararda. Niye? Eeee sen ne kadar kitap okursan oku, eđer sen de 10 sene de ağır kayıplar veren bir borsacı değilsen bir řey bilmiyorsundur. İnanın ki 5 ayda milyarları batırdıktan sonra ve de sıfırlandıktan sonra sizin kitaplarınızı okudum ve ayna da kendime ancak bakabildim. Eskilerin deyimiyle "ba'de harab-űl basra". Ama hala iř işten geçmedi. Sizin kitabınız bittikten sonra, ama diğerlerinin ki değil, ۆzellikle sizinki çűnkű başlangıçtaki o gűzel yatırımcı psikolojisine değinmeniz, bende yitirdiğim gűvenimi tekrar kazanmama neden oldu. Bir strateji sahibi oldum. Her şeyimi kaybetmiştim ama bir řey kazanmıştım "Sağlıklı bir ruh haliyle strateji takip etmek". Cephedeki bir asker için tűfeđi kendisine neyi ifade ediyorsa benim için de strateji onu ifade ediyor. İşte bunu siz bana verdiniz. Daha geniş kapsamlı bir çalışmadan bahsetmişsiniz kitabınızda, umarım başlamışsınızdır ve Allah muvaffak etsin sizi. Bu arada başka kitaplarınız da varsa lűtfen haberim olsun isterim. Başarı ve esenlik diliyorum."

Dilerim bu kitabı okumak sizlere de aynı duyguları yaşatır ve bilinçli bir yatırımcı olma yönűnde ilk adımıınızı atmanıza sebep olur.

Bu kitap bu ařamaya gelmeden ۆnce, ilk dűnyaya geliři "Borsada Teknik Analiz El Kitabı" adındaki 1996 yılı baskılı kitabımdır. A.ű. Siyasal Bilgiler Fakűltesi Dekanı sayın Prof. Dr. Celal Gűle'nin ۆnderliđinde SBF'de bařlattıđımız "Borsada Tahmin Teknikleri" eđitim programları bu kitapların temeli olmuřtur. O zamanlar çok bűyűk manevi desteđi esirgemeyen deđerli hocam Prof. Dr. Celal Gűle'ye burada gerçekten de bir kez daha çok içten teřekkűr ediyorum.

A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesindeki öğrenciliğim sırasında derslerini aldığım sayın Prof. Dr. Halil Sariaslan'ın yazmış olduğu teknik kitaplarda kullandığı yalın dil, bana bu kitabı yazarken gerçekten çok ciddi bir rehber olmuştur. Profesyonel iş yaşamımda da büyük desteğini aldığım ve Kobi Borsaları ile ilgili çalışmalarını çok yakından gururla izlediğim Prof. Dr. Halil Sariaslan'a buradan minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Bu kitabın ortaya çıkması sırasında bana manevi desteğini esirgemeyen ve kitap yazımı sırasında evde yarattığım stresli ortamda dahi bana katlanan eşim Hikmet'e ve Oğlum Orhan Burak'a sonsuz teşekkür ediyorum.

Son olarak, bu kitap eğer okuyucularımdan gelen aşırı istek postaları olmasaydı çıkmayabilirdi. Belki de yüzlerce defa "kitabınız ne zaman çıkacak" sorusunu soran okuyucularıma da sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Kitabın bir an önce basımını yaparak, okuyucuya ulaşması yolunda hiçbir fedakarlığı esirgemeyen Siyasal Kitabevi çalışanlarına ve yayınevi sahibi Ünal Sevindik'e de şükranlarımı sunuyorum.

Elbetteki kitabımdaki tüm hatalardan ben sorumluyum. Sizlerden gelecek her türlü olumlu ve olumsuz eleştiri, öneri ve isteklerin tarafımda dikkatle değerlendirileceğinden hiçbir şüpheniz olmasın.

Dr. Yaşar Erdiç

İstanbul, Ocak 2004

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	v
GİRİŞ	xv
I. YATIRIMCI CEPHESİ	1
I.1. BUKELEMUN, YUNUS ve YILAN	3
I.2. KAZANMANIN MUCİZEVİ FORMÜLÜ	8
I.2.1. Bilge Olmak Kolay mı?	8
I.2.2. Bak Şu Grafiğe, Ne Söylüyor?	11
I.2.3. İşte Mucize Formül	14
I.2.4. "Baba Borsa Düştü, Çok Üzgün Olmalısın"	14
I.3. BORSAYA NİÇİN GİRDİNİZ?	16
I.3.1. O Stresli Ses	16
I.3.2. Kötü Tecrübelerinizi Maziye Gömüyorum	18
I.4. NASIL BORSAYA GİRDİM ?	20
I.5. YATIRIMA PSİKOLOJİK HAZIRLIK	24
I.5.1. Korku Psikolojisi	24
I.5.2. Bilinçaltı	25
I.5.3. Duyguların Dayanılmaz Ağırlığı	29
I.5.4. Zarar Veren Alışkanlıklar	29
a. Korkunun En Aza İndirilmesi Duygusu Ağır Basanlar	30
b. Kişisel İmajın Korunması Duygusu Ağır Basanlar	31
c. Kişisel Hareket Alanının Korunması duygusu Ağır Basanlar	32
II. BORSADA TAHMİN YAPILABİLİR Mİ?	35
II.1. YATIRIMCININ SORUSU	37
II.2. ETKİN PAZAR HİPOTEZİ	43
II.3. TEMEL ANALİZ, TEKNİK ANALİZ ve CANSLIM	47
II.3.1. Temel Analiz	48
II.3.2. Teknik Analiz	53
II.3.3. CANSLIM	54
II.4. KAOS TEORİSİ	57
II.4.1. Karmaşıklık , Kaos ve Düzenli Piyasalar	59
II.4.2. Kaos Teorisi, Etkin Pazar Hipotezi ve CAPM	62
II.4.3. Yüksek Kazanca Giden Yol	64
II.4.4. Doğrusal Olmayan Piyasa Modeli	66

	<u>SAYFA</u>	
II.4.5.	Vaga'nın Düzenli Piyasalar Hipotezi ve Altın Formülü	72
III.	BİLGİSAYARDA TEKNİK ANALİZ	79
III.1.	METASTOCK PROGRAMI	81
III.2.	METASTOCK PROGRAMINA GİRİŞ	82
III.2.1.	Metastock Programının Bilgisayara Kurulması	82
III.2.2.	Grafiklerin Açılması ve Grafik Ayarları	84
III.2.3.	Grafik Türleri ve Fiyat Grafik Tipinin Değiştirilmesi	94
III.2.4.	Metastock Programında Temel İkonlar	99
a.	Temel İkonlar	99
b.	Downloader	105
III.2.5.	Metastock'un Sorgulama Yapısı	109
a.	Indicator Builder – Yeni Gösterge Oluşturmak	109
b.	System Tester – Test Edici	114
c.	Explorer – Kaşif	129
d.	Option Scope – Opsiyon Fiyatlandırması	138
III.2.6.	Fiyat Grafiğine Ait Teknik Göstergelerin Çizdirilmesi	138
III.2.7.	Metastock Formül Dili	144
a.	Fiyatlara ilişkin formüller	145
b.	Matematiksel ve Mantıksal Operatörler	145
c.	Gösterge Formülleri	146
III.3.	DiĞER TEKNİK ANALİZ PROGRAMLARI	171
III.3.1.	OmniTrader (Otomatik AL-SAT)	171
III.3.2.	Advanced GET	171
III.3.3.	SuperCharts	172
IV.	TEKNİK ANALİZ SORGULANIYOR	173
IV.1.	TEKNİK ANALİZ ve PARA KAZANMAK	175
IV.2.	TEKNİK ANALİZİN YAPI TAŞLARI	178
IV.2.1.	Fiyatlar Arz ve Talebi Etkileyecek Faktörü Yansıtır.	178
IV.2.2.	Fiyatlar Bir Trend Üzerinde Hareket Ederler	180
IV.2.3.	Tarih Tekerrürden İbaretir	181
IV.2.4.	Teknik Analizin Temel Araçları	183
IV.3.	GRAFİKSEL SUNUM ve ANALİZ	184
IV.3.1.	Nokta ve Şekil Grafikleri (Point and Figure)	184
a.	Yorumlanması	185
b.	Örnek Olay	186
IV.3.2.	Kağı Grafikleri (Kagi)	187
a.	Nasıl Çizilir ?	188
b.	Yorumlanması	189
c.	Örnek Olay	190

	<u>SAYFA</u>
IV.3.3. Mum Grafikleri (Candlestick Charts)	191
a. Yorumlanması	194
IV.3.4. Candlevolume Mumları (Candlevolume Sticks)	206
a. Yorumlanması	208
b. Candlevolume Sorgulanıyor	209
IV.3.5. Equivolume Grafikleri (Equivolume)	209
a. Örnek Olay	211
IV.3.6. Renko (Renko)	212
a. Yorumlanması	214
b. Örnek Olay	215
IV.3.7. Üç Çizgi Kırılması (Three Line Break)	215
a. Yorumlanması	218
b. Örnek Olay	218
IV.4. TREND ANALİZLERİ	221
IV.4.1. Trendler, Kanallar, Destek ve Direnç Bölgeleri	221
a. Trendler	221
b. Azalan Trend Eğrisinin Çizilmesi	223
c. Yatay Destek ve Dirençler	223
d. Kanallar	224
e. Destek ve Direnç Çizgileri	226
f. Yorumlanması	228
g. Trendler ve Kanallar Sorgulanıyor	231
h. Trend Kırılmaları, Ayı ve Boğa Tuzakları	248
IV.4.2. Andrews'in Çatalı (Andrew's Pitchfork)	260
a. Bilgisayar Uygulaması	261
b. Nasıl Yorumlanır?	264
IV.4.3. Gann Açıları Analiz (Gann Angles)	271
a. Yorumlanması	272
IV.4.4. Hız Direnç Çizgileri (Speed Resistance Lines)	274
a. Yorumlanması	276
b. Hız Direnç Çizgileri Uygulamaları	277
IV.4.5. Quadrant Çizgileri (Quadrant Lines)	280
a. Yorumlanması	280
b. Örnek Olay	280
IV.4.6. Fibonacci Çalışmaları (Fibonacci Studies)	281
a. Fibonacci Sayıları	281
b. Fibonacci Yayları (Fibonacci Arcs)	282
c. Düşen Piyasadaki yayların Çizilmesi:	284
d. Fibonacci Yelpaze Çizgileri (Fibonacci Fans)	285

	<u>SAYFA</u>
e.	Fibonacci Geri Dönüş Çizgileri (Retracements) 288
f.	Fibonacci Zaman Bölgeleri (Time Zones) 289
g.	Bilgisayarda Fibonacci Uygulaması 292
h.	Fibonacci Uygulamaları Analizi ve Sorgulaması 295
IV.5.	FORMASYONLAR 301
IV.5.1.	Omuz Baş Omuz Formasyonu 301
a.	“Omuz Baş Omuz” Sorgulanıyor 304
IV.5.2.	Üçgen Formasyonlar 315
a.	Üçgen Formasyon Örnekleri 317
IV.5.3.	Bayrak, Flama ve Kama Formasyonları 319
a.	Örnek Olay 322
b.	Diğer Formasyonlar 322
IV.6.	HAREKETLİ ORTALAMALAR ve BANTLAR 323
IV.6.1.	Hareketli Ortalamalar (Moving Averages) 323
a.	Hareketli Ortalama Türleri Nelerdir? 323
b.	Bilgisayar Uygulaması 327
c.	Hareketli Ortalamalar Nasıl Yorumlanır ? 329
d.	21 günlük hareketli ortalama sorgulanıyor 332
e.	Hareketli Ortalamada En başarılı vade? 335
f.	İki hareketli ortalamanın birbirini kesmesi durumu 339
g.	Aynı vadede iki ayrı hareketli ortalama kesişmişse 342
h.	Basit ve üssel hareketli sorgulanıyor 342
IV.6.2.	Bollinger Bantları (Bollinger Bands) 344
a.	Bilgisayar Uygulaması 345
b.	Yorumlanması 347
c.	Bollinger Bantları Örnekleri 349
d.	Bollinger Bantları Sorgulanıyor 350
e.	Bollinger üst bandını yukarı kesen hisseleri bulmak: 354
IV.6.3.	Zarflar (Envelopes) 356
a.	Yorumlanması 357
b.	Örnek Olay 357
IV.7.	ELLOT DALGA TEORİSİ 359
a.	Nedir? 359
b.	Dalgaların Davranış Biçimleri 361
IV.8.	BU GÖSTERGELERE DİKKAT 365
IV.8.1.	Göreceli Güç Endeksi (Relative Strength Index, RSI) 365
a.	RSI'nın Yorumlanması 366
b.	RSI Sorgulanıyor 367
c.	RSI(14) Sorgulanıyor 369

	<u>SAYFA</u>
d.	RSI için en uygun gün sayısı nedir? 372
e.	RSI(14) Nasıl Kullanılmalı? 375
f.	Artış Sinyali Veren Aykırılıkları Bulan Formül 375
g.	Düşüş Sinyali Veren Aykırılıkları Bulan Formül 381
h.	RSI için son söz 384
IV.8.2.	Mal Kanal Endeksi (Commodity Channel Index, CCI) 385
a.	Yorumlanması 386
b.	Örnek Olay 387
c.	CCI Sorgulanıyor 388
d.	En Uygun CCI Gün Sayısı Nedir? 389
e.	CCI Aykırılıklarını veren formül 390
IV.8.3.	Momentum Göstergesi (Momentum) 392
a.	Yorumlanması 393
b.	Örnek Olay 395
c.	Momentum için en uygun gün sayısı nedir? 399
d.	Momentum Nasıl Kullanılmalı? 401
e.	Düşüş Sinyali Veren Aykırılıkları Bulan Formül 405
IV.8.4.	Para Akım Endeksi (Money Flow Index) 407
a.	Yorumlanması ? 408
b.	MFI Sorgulanıyor 409
c.	MFI İçin En Uygun Gün Sayısı Nedir? 414
d.	MFI göstergesi AL ve SAT sinyali veren hisseler 415
e.	MFI Aykırılıklarını Bulan Formüller 416
IV.8.5.	Stokastik Osilatörü (Stochastic Oscillator) 419
a.	Yorumlanması 420
b.	Stokastik Örnekleri 421
c.	Yatırımcı Psikolojisinin Stokastiğe Yansıması 425
d.	Stokastik Sorgulanıyor 428
e.	Stokastik İçin En Uygun Gün Sayısı 430
f.	Stokastik Göstergesi Al ve Sat Verenlerin Bulunması 432
IV.8.6.	Stokastik Momentum Index (SMI) 433
a.	Yorumlanması 434
b.	SMI Sorgulanıyor 435
c.	SMI için en iyi dönem sayısı kaç alınmalıdır. 438
d.	SMI Göstergesi Al ve Sat Veren Hisleri Bulmak 439
e.	SMI Aykırılıkları 440
IV.8.7.	Talep Endeksi (Demand Index) 442
a.	Yorumlanması 442
b.	Örnek Olay 443

	<u>SAYFA</u>	
c.	Talep Endeksi Sorgulanıyor	446
d.	Talep Endeksi'ne Göre Al veren Hisseler	448
e.	Talep Endeksi Aykırılıkları Olan Hisseleri Bulmak	448
IV.8.8.	BETA DEĞERİ	450
a.	Beta Nedir?	450
b.	Kaç günlük beta hesaplanmalı?	451
c.	Beta'nın Grafiği Nasıl Çizdirilir?	451
d.	Bütün Hisseler için Beta Değerlerini Hesaplatmak	454
IV.8.9.	Williams'ın %R Göstergesi (Williams' %R)	459
a.	Yorumlama Tekniği	460
b.	Örnek Olay İncelemesi	461
c.	Williams %R Göstergesi Sorgulanıyor	462
d.	Williams % R'a Göre Al verenler	468
IV.8.10.	Talep Konsantrasyon Eğrisi	469
a.	Metastock Formatında "Talep Konsantrasyon eğrisi"	470
b.	Yorumlanması	472
c.	TKE Sorgulanıyor	474
d.	TKE'ye Göre Al ve SAT Verenler	476
IV.9.	DÜNYADA YENİ TEKNİK ANALİZ GÖSTERGELERİ	478
IV.9.1.	Lineer Regresyon Göstergesi	478
a.	Nedir?	478
b.	Bilgisayar uygulaması	479
c.	Yorumlanması	481
d.	Lineer regresyon göstergesi Sorgulama Formülleri	481
e.	Lineer Regresyon Göstergesinde en Uygun Gün Sayısı	482
f.	Kısa ve Uzun Vadeli LGR Kesişme Durumu	482
IV.9.2.	Tahmin Göstergesi (Forecast Oscillator)	484
a.	Yorumlanması	485
b.	Bilgisayarda Çizdirilmesi	485
c.	Tahmin Osilatörü Sorgulama Formülleri	487
d.	Tahmin Osilatörü İçin En Uygun Gün Sayısı	489
IV.9.3.	Projeksiyon Bantları	490
IV.9.4.	Projeksiyon Göstergesi (Projection Oscillator)	492
a.	Yorumlanması	494
b.	Projeksiyon Osilatörü Sorgulama Formülleri	495
c.	Projeksiyon osilatörü için En Uygun Gün Sayısı	495
IV.9.5.	Polarize Fraktal Etkinliği (Polarized Fractal Efficiency)	497
a.	Nedir?	497

	<u>SAYFA</u>	
b.	Yorumlanması	498
c.	PFE Sorgulama Formülleri	501
d.	PFE için En Uygun Gün Sayısı	503
IV.9.6.	Klinger Osilatörü (Klinger Oscillator)	506
a.	Nedir?	506
b.	Yorumlanması	507
c.	Klinger Osilatörü Sorgulama Formülleri	508
d.	Klinger Osilatörü İçin En Uygun Gün Sayısı	509
IV.10.	DİĞER TEKNİK ANALİZ GÖSTERGELERİ	512
	Alım-Satım İşlem Miktarı Endeksi (Trade Volume	
IV.10.1.	Index)	512
a.	Yorumlanması	516
b.	TVI Sorgulanıyor	516
IV.10.2.	Artan-Azalan Çizgisi (Advance-Decline Line)	518
a.	Nasıl Yorumlanır ?	519
b.	Örnek Olay İncelemesi	520
IV.10.3.	Chaikin Osilatörü (Chaikin Oscillator)	521
a.	Nedir?	521
b.	Örnek Olay	523
IV.10.4.	Denge İşlem Miktarı (On Balance Volume)	524
a.	Nedir?	524
b.	Örnek Olay	525
IV.10.5.	Dikey-Yatay Filtre (Vertical Horizontal Filter)	526
a.	Nedir?	526
b.	Göstergenin yorumlanması	527
IV.10.6.	Fiyat Osilatörü (Price Oscillator)	528
a.	Fiyat Osilatörü Uygulaması	530
IV.10.7.	Fiyat ve İşlem Hacmi (Price/Volume Trend)	531
a.	Uygulama	532
IV.10.8.	Fiyat Yüzde Değişimi (Price Rate of Change)	534
a.	Yorumlanması	535
b.	Uygulaması	535
IV.10.9.	Fourier Transformasyonu (Fourier Transform)	536
a.	Nedir?	536
b.	Yorumlanması	537
IV.10.10.	Herrick'in Ödeme Endeksi (Herrick's Payoff Index)	538
IV.10.11.	İşlem Hacmi (Volume)	539
a.	Yorumlanması	539
b.	Örnek Olay	540

	<u>SAYFA</u>
IV.10.12. Fiyat Hareketleri Serbestisi (Ease of Movement)	541
a. Yorumlanması	542
b. Örnek Olay İncelemesi	542
IV.10.13. Korelasyon Analizi (Correlation Analysis)	543
a. Yorumlanması	544
b. Örnek Olay	545
IV.10.14. MACD Göstergesi (MACD)	547
a. Yorumlanması	547
b. Örnek Olay İncelemesi	548
IV.10.15. Mal Seçim Endeksi (Commodity Selection Index)	551
a. Yorumlanması	552
b. Örnek Olay	552
IV.10.16. Mass Endeksi (Mass Index)	553
a. Yorumlanması	553
b. Örnek Olay	554
IV.10.17. Medyan Fiyat (Median Price)	555
a. Yorumlanması	556
b. Örnek Olay	556
IV.10.18. Negatif İşlem Miktarı Endeksi, NVI	556
a. Nedir?	556
b. Yorumlanması	557
IV.10.19. Toplama/Dağıtım Endeksi (Accum.-Distribution Index)	558
a. Yorumlanması	559
b. Örnek Olay	560
IV.10.20. Ortalama Doğru Aralık (Average True Range)	560
a. Yorumlanması	561
b. Örnek Olay	562
IV.10.21. Parabolik SAR (Parabolic SAR)	563
a. Yorumlanması	564
b. Örnek Olay	564
IV.10.22. Performans Göstergesi (Performance)	565
a. Yorumlanması?	565
b. Örnek Olay İncelemesi	565
IV.10.23. Pozitif İşlem Miktarı Endeksi (Positive Volume Index)	566
a. Yorumlanması	567
b. Örnek Olay	568
IV.10.24. Standart Sapma (Standart Deviation)	568
a. Yorumlanması	569
b. Örnek Olay	569

	<u>SAYFA</u>
IV.10.25. Toplam Yön Değişim Endeksi (Accum.Swing Index) Trendden Arındırılmış Fiyat Osilatörü (Detrended	570
IV.10.26. P.Osc.	571
a. Yorumlanması	571
b. Örnek Olay	572
IV.10.27. Trix Göstergesi (Trix)	573
a. Yorumlanması	574
b. Örnek Olay	575
IV.10.28. Yönel Hareket Göstergesi (Direc. Mov. Indicator)	576
a. Yorumlanması	577
b. Örnek Olay	577
c. +DX, -DI'yı yukarı kesen Hisseler	578
d. Yönel Hareket Göstergesi Sorgulanıyor	579
e. En Uygun +DX ve -DI Gün Sayısı	580
IV.10.29. Zig-Zag Eğrileri (Zig-zag)	582
a. Yorumlanması	582
b. Örnek Olay	583
KAYNAKÇA	585

GİRİŞ

Kapının zili çalıyordu. Kocasını bu sabah bir iş seyahatine gitmişti ve O olamazdı. Bayan Klein ürkek bir tavırla kapıyı açtı ve karşısında bir polis gördü. Endişelenmişti. Saat gece yarısına yaklaşırken eve bir polisin gelmesi oldukça korkutmuştu O'nu. Ne olabilirdi? İlk aklına gelen şey kocasına bir şeyler olduğu yönündeydi ki; polis sordu

- John Klein sizin kocanız mı?

- Evet,

- Üzgünüm bayan benimle merkeze kadar gelir misiniz?

- Lütfen söyleyin ne oldu?

- Kocanız New York'un en yüksek binasından aşağıya atlayarak intihar etti.

Kadıncağzı öylesine kalakalmıştı. Çok sevdiği kocası artık yoktu. Küçük kızı Elizabeth artık babasızdı. Bir iki saniyelik süre içinde bunları düşündü ve kaskatı kesilmiş, boğazına bir şeyler düğümlenmiş ne konuşabiliyor, ne ağlayabiliyor ne de bir başka tepki verebiliyordu. Farkında olmadan üzerine bir şeyler aldı ve şuursuz bir şekilde polis arabasına yürüdü. Morga geldiğinde kocası kanlar içinde yatıyordu.

- Kocanız bu kişi mi?

Kısık bir sesle "evet" dedi ve kadıncağzı oracıkta yere yığıldı, kendinden geçmişti. Gözünü açtığı anda kendisini hastanede bulmuştu. Olayları bulanık bir film şeridi gibi hatırlıyordu. Boş gözlerle tavana bakarken evlendiği gün aklına geldi. Ne kadar da mutluydu o gün. John'u üniversitede tanımış ve gerçekten çok sevmişti. Aradan geçen 7 yılda sevgisi her geçen gün daha da artmıştı kocasına.

Bütün gariplikler 1 yıl kadar önce başlamıştı. O coşku dolu, sevinç ve sevgi dolu kocası gitgide içine kapanmış ve kendine bir dünya kurmuştu. Sonuçta bir gece intihar haberi gelmişti. Tüm bunlara bir anlam veremiyordu. Kızı Elizabeth "babam nerede anne?" diye sorduğunda ona ne diyecekti?

Tüm bunları düşünürken doktorun sesiyle irkildi.

- Kocanızın cebinde bu mektubu bulduk ve bunun sahibi sizsiniz.

Eli mektubu açmaya korkuyordu. Tedirgin düşünceler içinde mektubu açtı. O'nun el yazısıydı.

“Sevgilim,

Bunu yapmak zorundaydım. Başka kurtuluşum yoktu. Biliyorum senin hiçbir şeyden haberin yok. Sen bu mektubu okurken her şeyimizi kaybetmiş olacağız. Evimize el konacak. Sizi bu şekilde bırakıp gitmenin utancı içinde yazıyorum bu satırları ve senin yüzüne bakmaktansa ölümü tercih ettim. Sonumuzu borsa getirdi. Bu mektubu basın yayın organlarına ver. Başkalarının benim yaptığım hatalarımı yapmasını istemiyorum. Herkesin bu anlattıklarımı okumasını ve başka çocukların babasız kalmasını istemiyorum.

İntiharımı hazırlayan önemli noktalar var. Sen sadece ev paramızın borsada olduğunu zannediyorsun ama iş öyle değil bir tanem.

Borsaya ilk girdiğimde iyi para kazandığımı ve sana nasıl da ballandıra ballandıra anlattığımı biliyorsun. İlk 1 ay çok hızlı ve iyi para kazandım. Artık ben de bir guru idim ve olayı çözmüştüm. Kazandığım parayı borsadan çekmek aklımın ucundan geçmedi. Bu hızla gidersem, hayalimdeki her şeye kavuşacaktım. Nasıl kazandığımı etrafımdaki herkes ekstrelerimden gördü ve paralarını hiç düşünmeden benim hesabıma gönderdiler. Bunca yıl bana güvenen ve hiçbir kötü hareketimi görmeyen bu insanları da zengin edecektim. İşte böyle başladı.

Kredili hisse alımları yaptım. Hep olayların düzeleceğini umut ettim. Piyasa düştükçe, hep yukarı döneceğini umut ettim. Bu umutlarımı destekleyecek noktaları ve analizleri aradım durdum ve benim gibi düşünenleri okudum. Satışlar geldiğinde, düşük işlem hacmiyle düşüyor, nasıl olsa yukarı dönecek diye umut ediyordum. Gerçekte işlerin kötüye gittiğini düşünüyordum ama hep yukarı dönecek umudu beni doğru yapmam gerekeni yapmaktan alıkoyuyordu.

Başlarda sadece bir iki hisseye takılıp kaldım ve bu hisseler benim kişisel aşklarım oldu. Onları bırakamadım. Alternatifleri pek gözüm görmedi.

Aşırı borçlandım: Baştan itibaren sürekli olarak krediye girdim ve hata yapma şansını kendimde görmüyordum.

Durmayı bilemedim. Belirli bir zarara ulaştınca satabileceğim noktayı hiçbir zaman belirlemedim. Bazen zararına satmayı düşündüm ama kayıplarım çok büyük diyerek, insanlara bunu nasıl anlatırım diyerek bunu yapmadım. Düşerse düşsün deyip kendimi avuttukça her düşüş beni daha da derinden sarstı ve oyunun dışına itti.

Kayıplar artınca, bir an önce kayıplarımı kurtarabilmek için daha büyük riskler almaya başladım. Bir iki kağıtta beklemek doğru değil dedim ve her sabah o gün tavan yapacak kağıdı aramaya başlayıp tüm parayı bir tek o kağıda yatırdım. Her defasında zarar edip “bu sefer olacak” diyerek artmaya başlayan kağıtların peşine takıldım.

Sürekli olarak portföyün tamamını hissede tuttum. Bir gün olsun hepsini satıp, sakin ve kararlı düşünüp sağlıklı seçimler yapmayı denemedim.

Kazandığım günler olursa, bu sefer sihirli formülü buldum diyordum. Kaybettiğimde ise; hiçbir zaman benden kaynaklanmadığını düşündüm. Bana kağıt önerenlerin beni kandırdığını, delaer’ın işlemi zamanında yapamadığını düşündüm. Hata benim değildi ve bana kredi verenlerindi, bana kağıt önerenlerindi, sermaye piyasaları kurulu’nundu, hissesini aldığım şirketindi, yani benden başka herkes hatalıydı ama ben değil.

En sonunda hatalarımı kabul etmek zorunda kaldım, ama bu kabulün altından kalkamıyorum ve bunun fiyatını hayatımla ödüyorum. Ev paramız, bana inanan ve güvenen insanların parası hep battı. Bundan sonra borsaya benim gibi girecek birçok insan olacak. Bu listeyi gözlerinin önünden hiç ayırmasınlar. Nice Elizabeth’lerin babasız kalmasını istemiyorum.

İnsanlar ne zaman hayattan zevk almamaya başlamışlarsa, bilsinler ki yukarıda benim yaptıklarımı yapıyorlardır. İçtikleri çaydan

zevk almıyorlarsa, çocukları “babacığım” dediğinde onu duymuyorlarsa, seansın açılışını umutla bekleyip “bu sefer olacak” demeye başlamışlarsa, kaybettiklerinde mutlaka bir suçlu buluyorlarsa ve bu suçlu kendileri değilse, hemen o an, oracıkta bu işi bırakıp kenara çekilsinler. Hayatları daha anlamlı hale gelecektir.

Senden, kendimden, herkesten utanıyorum ve bu utancın altından kalkamıyorum. Şimdi boşluğa uçtuğumda bunlar da bitmiş olacak. Kızım Elizabeth sana emanet. Biliyorsun, her gece yatmadan önce sütünü ben hazırlardım. “Babam nerede, niçin babam sütümü getirmedi” dediğinde, senin O’na ne cevap vereceğini bilemiyorum ve ben de bir şey öneremiyorum. Ama bildiğim bir şey varsa başka Elizabethler’in bu soruyu sormamasını sağlamak için bu mektubu basına dağıtmamdır.

Elveda...

John

Sevgili yatırımcılar, işte bu kitapta bunların yaşanmaması ve hayattan zevk alarak da borsada yatırım yapmanın yolları anlatılmaya çalışılacaktır. Bunda ne kadar başarılı olabileceğimi bilemiyorum. Ama sizlerden gelen görüşlerden bunları anlayabileceğim.

Şunu bilmenizi isterim ki; bu kitap gerçekten yaklaşık 3 yılın bir çalışmasıyla ve elden gelen özen gösterilerek ortaya çıktı. Borsada yatırım konusuna bambaşka bir açıdan bakacağız. Kitabın en temeldeki amacı huzurlu yatırımcı yaratmaktır.

Yatırımcıya Sorgulamayı öğretmeye çalışıyorum. Yatırımcı hem kendisini sorgulamayı bilecek, hem de kullandığı tekniğin kendisine neler getireceğini yada sağlayacağını sorgulayabilecek.

Borsada yatırım yaparken sizin en büyük düşmanınız sadece manipülatörler değildir. Bilakis o büyük düşman beyninizin içinde saklıdır. Asıl onunla savaşmayı öğrenmelisiniz. İçinizdeki ses “Borsaya gir sen de kısa sürede zengin ol” diyorsa önce o sesi öldürün. Bu ses stres yaratır. Stresle başa çıkmak bir o kadar kolay, bir o kadar da zordur. Kaybınız arttığında stresiniz de artıyorsa, stresi de öldürmelisiniz ve bilinçaltınızı susturmalısınız. Bunun yolları bu

kitabta anlatılıyor. Hiçbir bölümü atlamadan okumanızı tavsiye ediyorum. Aksi halde kopuk bilgiler sizleri yanlış yola götürecektir.

İlk bölümde sizlerin borsa hakkında ne düşündüğü veriliyor. Yani Yatırımcı Cephesi'ne bakıyoruz. Bu bölümde yatırımcının borsada yatırıma nasıl hazırlanması gerektiği açıklanıyor. Özellikle borsadaki yatırımlar sırasında yatırımcıların önündeki psikolojik bariyerler ve engellerin nasıl çalıştığı ve yatırımcının bunlardan nasıl korunacağı anlatılıyor. Aslında kaybeden yatırımcının bu bölümde kendisini sorgulamasını istiyoruz.

İkinci bölümde Borsada Tahmin yapılabilir mi? Sorusunu cevaplamaya çalışıyoruz. Bu konuda teorik ve uygulamadaki teknik modeller gündeme getiriliyor. Kaos teorisi bölümünde ise, aynı risk seviyesinde hem çok yüksek getiri elde edilebileceği hem de yüksek zararlar olabileceği vurgulanıyor. Psikolojik hazırlığın nasıl yapılacağı vurgulanıyor.

Üçüncü bölümde Teknik analizin bilgisayarsız yapılamayacağı vurgulanarak, Bilgisayarda Teknik Analiz yapmak için gerekli olan bilgisayar programlarından olan Metastock programı tanıtılıyor. Metastock programının tümü ayrıntılı olarak anlatılmasa da özellikle siz okuyucuların çok merak ettiği **Metastock Formül dili** ayrı bir bölüm halinde veriliyor. Böylelikle kendi teknik analiz göstergelerini geliştirmek isteyen yatırımcılar kolaylıkla bu gösterge ve stratejileri formülize edebilecekler.

Dördüncü bölüm belki de bir teknik analiz kitabı için en önemli bölümdür. Bu bölümde teknik analize ait literatür ayrıntılı olarak veriliyor ve Teknik analiz göstergelerinin tümü tek tek tanıtılarak örnek uygulamalarla destekleniyor. Bu kitabı diğer teknik analiz kitaplarından ayıran en önemli unsur, verilen teknik analiz göstergelerinin mümkün oldukça test edilmesi, göstergelere ilişkin olarak formüllerin uygulamalı olarak gösterilmesidir. Yani bu bölümde teknik analiz göstergelerine göre alım satım stratejileri anlatılmakla kalmıyor, bu stratejilerin nasıl sonuçlar doğurduğu, kar mı yoksa zarar mı ettirdiği ayrıntılı olarak sorgulanıyor.

Bu bölümdeki en önemli alt kısımlardan biri "Bu göstergelere Dikkat" başlığıyla verilen kısımdır. Burada en önemli gördüğüm teknik analiz göstergelerine ilişkin olarak çok ayrıntılı formül ve analiz sonuçları yer almaktadır.

Dördüncü bölümün diğer önemli bir alt kısmı da "Dünyada Yeni Geliştirilen Teknik Analiz Göstergeleri"dir. Bu bölümde en son geliştirilen göstergeler ayrıntılı biçimde ele alınmıştır.

Kitabın okuyan herkese faydalı olmasını diliyorum. Kitap ile ilgili düşüncelerinizi aşağıda verdiğim elektronik posta adreslerimden birine gönderebilirsiniz.

yerdinc@isbank.net.tr

yasar.erdinc@skyturk.tv

yasar.erdinc@aksam.com.tr